

Sujuvuutta, saavutettavuutta ja sitoutumista osallistumiseen - yhteenveto

Laadi hankkeesta yhteenveto hyödyntäen tämän asiakirjan rakennetta, jotta yhteenveto kattaa hankkeen toteuttamiseen liittyvät olennaiset asiat. Poista tämä ohjeteksti lopullisesta asiakirjasta.

Sisällys	
Tiivistelmä hankkeen toteutuksesta	2
Hankkeen lyhyt kuvaus	2
Hankkeen eteneminen	3
Hankkeen tulokset ja opit	4
Voxit-keskustelujen toteutus.....	5
Voxit-keskustelujen vaikuttavuus ja asetettujen tavoitteiden saavuttaminen	7
Itsearviointitaulukko.....	9
Voxit-keskustelujen perustiedot.....	10
Riskien hallinta	11

Tiivistelmä hankkeen toteutuksesta

Hankkeessa kehitettiin Voxit-keskustelujen hyödyntämistä osallistumisen menetelmänä sekä päätöksenteon ja palveluiden kehittämisen tukena. Työn tavoitteena oli lisätä menetelmän käyttökelpoisuutta, laajentaa sen soveltamista uusiin kohderyhmiin sekä parantaa keskusteluista syntyvän tiedon analysointia ja raportointia. Hankkeen aikana Vokitia käytettiin useissa eri teemoihin liittyvissä keskusteluissa, joiden avulla kerättiin näkemyksiä asukkailta, henkilöstöltä, nuorilta, päättäjiltä ja muilta sidosryhmiltä.

Kehittämistyössä tarkasteltiin erityisesti sitä, miten Vokit-keskusteluista syntyvää tietoa voidaan hyödyntää nykyistä tehokkaammin valmistelussa, kehittämistyössä ja päätöksenteossa. Tätä varten toteutettiin useita kokeiluja, joissa testattiin erilaisia raportointitapoja, visualisointeja ja tiedon esittämisen malleja. Osana hanketta toteutettiin myös raportoinnin kehittämiskysely, jolla selvitettiin eri käyttäjäryhmien tarpeita ja odotuksia osallistumisesta syntyvän tiedon raportoinnille.

Hankkeessa kokeiltiin tekoälyn hyödyntämistä Vokit-aineistojen analysoinnissa ja raportoinnissa. Työssä kehitettiin toimintamalleja, joiden avulla keskusteluaineisto voidaan muuntaa rakenteiseen muotoon ja käsitellä tekoälyn avulla luotettavasti. Samalla testattiin eri tapoja tuottaa samasta aineistosta erilaisia raportteja esimerkiksi päättäjille, asiantuntijoille ja asukkaille. Kehittämistyön tuloksena syntyi käytännön kokemusta tekoälyavusteisesta analysoinnista sekä alustavia ratkaisuja raportoinnin yhdenmukaistamiseen ja automatisointiin.

Hankkeen aikana saadut kokemukset osoittivat, että Vokit soveltuu hyvin yhteisymmärryksen, näkemyserojen ja kehittämistarpeiden tunnistamiseen eri kohderyhmissä. Samalla luotiin pohjaa toimintamalleille, joiden avulla menetelmää voidaan hyödyntää jatkossa laajemmin osana hyvinvointialueen osallistumista, kehittämistä ja päätöksenteon valmistelua.

Hankkeen lyhyt kuvaus

Sujuvuutta, saavutettavuutta ja sitoutumista osallistumiseen -hankkeen tavoitteena oli etsiä uusia tapoja lisätä asukkaiden, henkilöstön ja eri kohderyhmien mahdollisuuksia osallistua hyvinvointialueen toiminnan kehittämiseen. Hankkeessa tunnistettiin haasteita erityisesti osallistumisen saavutettavuudessa, eri kohderyhmien tavoittamisessa, osallistumisen vaikuttavuuden osoittamisessa sekä laajojen keskusteluaineistojen analysoinnissa ja raportoinnissa. Perinteiset kyselyt tuottavat usein yksittäisiä mielipiteitä, mutta niiden avulla on vaikea tunnistaa yhteisiä näkemyksiä, ristiriitoja tai eri mielipideryhmien muodostumista.

Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli pilotoida Vokit-osallistumisalustan hyödyntämistä erilaisissa kehittämis- ja osallistumistehtävissä sekä kehittää menetelmiä keskusteluaineiston analysointiin, visualisointiin ja raportointiin. Hankkeen aikana toteutettiin useita Vokit-keskusteluja eri kohderyhmille, kuten henkilöstölle, nuorille ja maahanmuuttajataustaisille asukkaille. Lisäksi kehitettiin uusia raportointikäytäntöjä, visualisointeja sekä testattiin tekoälyn hyödyntämistä Vokit-aineistojen analysoinnissa ja kohderyhmäkohtaisessa raportoinnissa.

Hankkeen tavoitteleva muutosvaikutus oli lisätä osallistumisen saavutettavuutta, vahvistaa eri kohderyhmien äänen kuulumista päätöksenteossa sekä tuottaa nykyistä laadukkaampaa tietoa kehittämisen tueksi. Samalla pyrittiin madaltamaan osallistumisen kynnystä ja tunnistamaan myös sellaisia näkemyksiä, jotka eivät välttämättä nouse esiin perinteisillä osallistamismenetelmillä. Kyselyjen tulokset osoittivat esimerkiksi nuorten osallistumiseen liittyviä eroja, henkilöstön yhdenvertaisuuskokemusten jakautumista sekä maahanmuuttajataustaisten asukkaiden kohtaamia tiedonsaannin esteitä.

Verrattuna organisaatiossa aiemmin käytettyihin osallistumismenetelmiin Voxit toi erityistä lisäarvoa kyvyssään tunnistaa mielipideryhmiä, rakentaa näkyväksi yhteisymmärrystä sekä nostaa esiin aidosti jakavia kysymyksiä. Menetelmä mahdollisti suuren osallistujamäärän keskustelun ilman perinteisiin keskustelutilaisuuksiin liittyviä ajallisia, paikallisia tai sosiaalisia esteitä. Lisäksi osallistajat pystyivät tuomaan näkemyksiään esiin anonyymisti, mikä osoittautui tärkeäksi erityisesti nuorten, henkilöstön sekä herkkien aiheiden käsittelyssä.

Hankkeessa Voxit ei korvannut kokonaan muita osallistumisen menetelmiä, kuten työpajoja, asukastilaisuuksia, vaikuttamistoimielimiä tai asiakaspaneelleja. Sen sijaan se täydensi niitä tuomalla mukaan skaalautuvan digitaalisen keskustelumenetelmän, joka soveltuu erityisesti laajojen osallistujajoukkojen näkökulmien kartoittamiseen. Hankkeen keskeinen havainto oli, että parhaat tulokset saavutetaan yhdistämällä Voxit muihin osallistumisen menetelmiin. Esimerkiksi nuorten kohdalla digitaalisten osallistumiskanavien rinnalla tarvitaan edelleen kasvokkaisia kohtaamisia, ja maahanmuuttajataustaisten asukkaiden tavoittamisessa järjestöyhteistyö sekä kohdennetut tilaisuudet säilyvät tärkeinä.

Hankkeen perusteella Voxit vakiinnutti asemansa yhtenä Pirkanmaan hyvinvointialueen osallistumisen työkaluna erityisesti silloin, kun tavoitteena on kerätä laajasti näkemyksiä, tunnistaa erilaisia mielipideryhmiä sekä tuottaa päätöksenteon ja kehittämisen tueksi analysoitavaa tietoa. Se täydensi olemassa olevia osallistumisen rakenteita eikä korvannut niitä, mutta toi osallistumiseen uudenlaisen mahdollisuuden yhdistää keskustelu, analytiikka ja tiedolla johtaminen samaan toimintamalliin.

Hankkeen eteneminen

Hankkeen toteutuksesta vastasi Pirkanmaan hyvinvointialueen asiakaskokemuksen ja osallistumisen tiimi. Käytännön suunnitteluun, kyselyiden toteutukseen, analysointiin ja raportointiin osallistui erityisesti suunnittelupäällikkö Janne Leinonen sekä asiakaskokemuksen ja osallistumisen asiantuntijoita. Kysely- ja kehittämistyö toteutettiin tiiviissä yhteistyössä eri kohderyhmien, kuten henkilöstön, nuorten, maahanmuuttajataustaisten asukkaiden, vaikuttamistoimielinten sekä järjestöjen kanssa. Hankkeen aikana hyödynnettiin myös Tampereen kaupungin maahanmuuttajaneuvoston, henkilöstöverkoston sekä nuorten osallistumisen verkoston asiantuntemusta.

Hankkeessa toteutettiin neljä erilaista Voxit-pilottia, joiden avulla testattiin menetelmän soveltuvuutta hyvin erilaisiin osallistumisen tarpeisiin. Piloteissa käsiteltiin raportoinnin kehittämistä, henkilöstön yhdenvertaisuuskokemuksia, nuorten osallistumista sekä maahanmuuttajataustaisten asukkaiden tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. Lisäksi hankkeessa kehitettiin Voxit-aineistojen analysointia, visualisointeja, raportointimalleja sekä testattiin tekoälyn hyödyntämistä keskusteluaineistojen käsittelyssä ja tulosten kohderyhmäkohtaisessa raportoinnissa.

Hanke eteni pääosin suunnitellusti ja sille asetetut tavoitteet saavutettiin. Alkuperäisenä tavoitteena oli kokeilla Voxit-alustan käyttöä erilaisissa osallistumistilanteissa sekä kehittää menetelmiä tulosten parempaan hyödyntämiseen. Pilotit saatiin toteutettua, osallistujia tavoitettiin useista eri kohderyhmistä ja hankkeen aikana syntyi konkreettisia toimintamalleja raportointiin, visualisointiin sekä tekoälyavusteiseen analysointiin. Samalla saatiin käytännön kokemuksia siitä, missä tilanteissa Voxit soveltuu hyvinvointialueen osallistumisen työkaluksi parhaiten ja miten sitä kannattaa yhdistää muihin osallistumisen menetelmiin.

Hankkeen aikana toteutus myös laajeni alkuperäisestä teknisestä alustakokeilusta kohti laajempaa osallistumisen ja tiedolla johtamisen kehittämistä. Erityisen merkittäväksi nousi raportoinnin kehittäminen, jossa kokeiltiin uusien visualisointien, kohderyhmäkohtaisten raporttien ja tekoälyavusteisten analyysimenetelmien käyttöä. Näin hankkeessa tuotettiin sekä uusia osallistumisen käytäntöjä että konkreettisia ratkaisuja osallistumisesta syntyvän tiedon hyödyntämiseen päätöksenteossa ja toiminnan kehittämisessä.

Hankkeen tulokset ja opit

Hankkeen keskeinen oppi oli, että osallistumisen suurimmat haasteet eivät useinkaan liity osallistumiskanavan teknisiin ominaisuuksiin vaan luottamukseen, saavutettavuuteen, viestinnän ymmärrettävyyteen ja kokemukseen osallistumisen vaikuttavuudesta. Eri kohderyhmillä havaittiin hyvin erilaisia tarpeita, mutta kaikissa piloteissa nousi esiin sama perusviesti: osallistuminen koetaan mielekkääksi silloin, kun osallistujat ymmärtävät käsiteltävän asian, voivat osallistua itselleen sopivalla tavalla ja näkevät osallistumisensa johtavan konkreettisiin toimenpiteisiin.

Voxit osoittautui erityisen hyödylliseksi tilanteissa, joissa haluttiin tunnistaa erilaisia mielipideryhmiä sekä ymmärtää, missä asioissa näkemykset yhdistävät osallistujia ja missä ne jakavat heitä. Hankkeessa opittiin, että menetelmä toimii hyvin sekä asukkaiden että henkilöstön osallistamisessa, mutta parhaat tulokset saavutetaan, kun Voxit yhdistetään muihin osallistumisen menetelmiin, kuten työpajoihin, asukasfoorumeihin, kokemusasiantuntijatoimintaan ja perinteisiin kyselyihin.

Hankkeessa opittiin myös, että keskusteluaineiston hyöty päätöksenteolle riippuu pitkälti siitä, miten tulokset analysoidaan ja raportoidaan. Tämän vuoksi hankkeessa kehitettiin uusia visualisointitapoja, raporttipohjia sekä tekoälyä hyödyntäviä analysointimalleja. Raportoinnin kehittämiskyselyn perusteella havaittiin, että eri kohderyhmät tarvitsevat eritasoisia ja eri tavoin esitettyä tietoa. Tämä johti kerroksellisen raportointimallin kehittämiseen, jossa samasta aineistosta voidaan tuottaa esimerkiksi johdon tiivistelmä, saavutettava asukasversio ja asiantuntijoille tarkoitettu syvällisempi analyysi.

Hankkeessa saatuja oppeja on hyödynnetty osallistumisen toimintamallien, raportoinnin kehittämisen sekä digitaalisen osallistumisen välineiden jatkokehittämisessä Pirkanmaan hyvinvointialueella. Erityisesti raportoinnin saavutettavuuteen, visualisointiin ja tekoälyavusteiseen analysointiin liittyviä ratkaisuja voidaan hyödyntää myös muissa osallistumishankkeissa ja asukaskuulemisissa. Lisäksi hankkeessa syntyneet käytännöt tukevat hyvinvointialueen laajempaa tiedolla johtamista sekä osallistumisen vaikuttavuuden arviointia.

Muut Voxitia hyödyntävät organisaatiot voivat hyötyä hankkeen kokemuksista erityisesti kolmella tavalla. Ensinnäkin osallistumisen suunnittelussa kannattaa huomioida, että eri kohderyhmille tarvitaan erilaisia osallistumisen tapoja ja viestintäratkaisuja. Toiseksi Voxit-keskustelujen tuloksista kannattaa tuottaa kohderyhmäkohtaisia raportteja yhden yleisraportin sijaan. Kolmanneksi tekoälyä voidaan hyödyntää raportoinnin tukena, mikäli keskusteluaineisto ensin jäsennellään selkeään ja koneluettavaan muotoon. Hankkeessa testattiin tätä lähestymistapaa onnistuneesti Voxit-aineistojen analysoinnissa.

Hankkeen konkreettisina tuotoksina syntyi neljä laajaa Voxit-pilotointia eri kohderyhmille, raportointimallit keskusteluaineistojen visualisointiin, tekoälyyn perustuvia raporttipohjia sekä kokeellinen analyysityökalu ("Voxinator"), jolla testattiin Voxit-aineiston automaattisempaa analysointia ja raportointia. Lisäksi tuotettiin useita analyysiraportteja, esityksiä ja visualisointeja raportoinnin kehittämistä, nuorten osallistumisesta, henkilöstön yhdenvertaisuudesta sekä maahanmuuttajataustaisten asukkaiden tiedonsaannista. Koodi toimitettiin hankkeen aikana Sitralle avoimen lähdekoodin jatkokehittämistä varten.

Hankkeen tuotokset ovat muun muassa raportoinnin kehittämiskyselyn analyysi, joka jaetaan Sitran kautta koko verkostolle. Henkilöstön yhdenvertaisuuskyselyn raportointi, jota hyödynnettiin HR:n yhdenvertaisuuden kehittämistyössä ja tulokset julkaistiin Pirhan intrassa. Safe Space -nuorisokyselyn analyysiä hyödynnettiin Asiakaskokemus ja osallistumisen uudessa 2026 ohjelmassa sekä maahanmuuttajataustaisten asukkaiden osallistumista ja viestintää käsittelevät raportit toimitettiin Pirhan viestinnän hyödynnettäväksi.

Voxit-keskustelujen toteutus

Hankkeen aikana toteutettiin useita toisistaan poikkeavia Voxit-keskusteluja, joiden teemoina olivat raportoinnin kehittäminen, nuorten osallistuminen (Safe Space), henkilöstön yhdenvertaisuus sekä maahanmuuttajataustaisten asukkaiden tiedonsaanti ja osallistumismahdollisuudet. Keskustelut toteutettiin erilaisille kohderyhmille, mikä mahdollisti menetelmän soveltuvuuden arvioinnin hyvin erilaisissa käyttötilanteissa.

Onnistuttiinko keskustelujen suunnittelussa?

Kokonaisuutena keskustelujen suunnittelussa onnistuttiin hyvin. Keskustelut tuottivat riittävästi vastauksia, muodostivat selkeitä mielipideryhmiä ja tuottivat sellaista tietoa, jota olisi ollut vaikea saada perinteisillä kyselyillä. Erityisen toimiviksi osoittautuivat selkeästi rajatut teemat sekä kohderyhmälle suunnitellut väitteet.

Helpoksi koettiin keskustelujen tekninen toteutus, väitteisiin perustuva osallistuminen sekä osallistujien mahdollisuus osallistua ajasta ja paikasta riippumatta. Haasteellisinta oli laadukkaiden väitteiden laatiminen, jotka olivat samanaikaisesti ymmärrettäviä, neutraaleja ja keskustelua eteenpäin vieviä. Myös tulosten analysointi ja raportointi vaativat huomattavasti enemmän työtä kuin perinteisten kyselyiden kohdalla, erityisesti silloin kun tavoitteena oli tuottaa kohderyhmäkohtaisia raportteja ja visualisointeja. Tämän vuoksi hankkeessa kehitettiin uusia analysointi-, visualisointi- ja raportointikäytäntöjä sekä kokeiltiin tekoälyn hyödyntämistä raportointityössä, joka teki analysoinnista ja raportoinnista helppoa.

Oliko Voxit ymmärrettävä osallistujille ja päätöksentekijöille?

Yleisesti ottaen Voxit-alustan käyttö osoittautui osallistujille melko helposti omaksuttavaksi. Esimerkiksi nuorille toteutetussa Safe Space -kyselyssä itse menetelmä sai hyvän vastaanoton, ja digitaalinen osallistumistapa koettiin luontevaksi.

Tulosten tulkinta oli osallistujille usein helpompaa silloin, kun niitä visualisoitiin tai niistä laadittiin tiivistettyjä yhteenvetoja. Päätöksentekijöiden ja viranhaltijoiden näkökulmasta erityisen hyödylliseksi koettiin Voxitin kyky tunnistaa mielipideryhmiä ja osoittaa, missä asioissa vallitsi yhteisymmärrys ja missä näkemykset erosivat toisistaan. Raportoinnin kehittämiskysely osoitti samalla, että eri kohderyhmät tarvitsevat erilaisia tapoja tarkastella tuloksia. Tämä johti kohderyhmäkohtaisen raportoinnin ja visualisoinnin kehittämiseen.

Palautteen perusteella osallistujat pitivät tärkeänä mahdollisuutta osallistua anonymisti sekä sitä, että myös vähemmän suositut näkemykset tulivat näkyviksi osana kokonaisuutta. Nuorilla korostuivat digitaalisten kanavien helppous, kun taas maahanmuuttajataustaisilla osallistujilla saavutettavuus, selkeä kieli ja monikielisyys nousivat keskeisiksi kehittämiskohteiksi.

Vahvistuiko henkilöstön osaaminen?

Hankkeen aikana henkilöstön osaaminen vahvistui erityisesti osallistumisprosessien suunnittelussa sekä väitteiden rakentamisessa. Samalla osallistumisen kehittämistä tarkasteltiin aiempaa vahvemmin tiedolla johtamisen näkökulmasta. Hankkeen aikana syntyi käytännön kokemusta siitä, miten erilaisia kohderyhmiä voidaan osallistuttaa digitaalisesti sekä miten keskusteluaineistoa voidaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä.

Lisäksi hankkeessa tehtiin yhteistyötä useiden eri verkostojen, asiantuntijoiden ja kohderyhmien kanssa, mikä lisäsi ymmärrystä osallistumisen suunnittelusta eri toimialoilla ja erilaisissa kehittämiskokonaisuuksissa.

Miten keskustelut kytkettiin päätöksentekoon ja kehittämiseen?

Voxit-keskustelut suunniteltiin ensisijaisesti toiminnan kehittämisen, palveluiden arvioinnin ja osallistumisen kehittämisen tueksi. Tulokset raportoitiin analyysien, visualisointien ja yhteenvetojen muodossa, joita voitiin hyödyntää valmistelussa, kehittämistyössä sekä erilaisten kohderyhmien tarpeiden tunnistamisessa. Safe Space -kyselyn tuloksia hyödynnettiin vahvasti mm. Asiakaskokemuksen ja osallistumisen uudessa 2026 ohjelmassa.

Jälkikäteen tarkasteltuna tulosten hyödyntäminen olisi voitu kytkeä vielä näkyvämmiin osaksi päätöksenteon ja valmistelun prosesseja jo keskustelujen suunnitteluvaiheessa. Keskeinen oppi oli, että osallistujille kannattaa etukäteen kertoa mahdollisimman konkreettisesti, mihin päätöksiin tai kehittämistoimenpiteisiin tuloksia tullaan käyttämään ja miten osallistumisen vaikutukset tehdään näkyviksi myöhemmin.

Kustannuksia Voxit-keskusteluista ei juurikaan syntynyt työpanoksen lisäksi. Safe Space -tapahtumassa jaettiin nuorille palkintoja mutta esimerkiksi markkinointiin ei käytetty euroakaan. Jalkautuminen on hyvä tapa kohdata vaikeasti tavoitettavia kohderyhmiä.

Voxit-keskustelujen vaikuttavuus ja asetettujen tavoitteiden saavuttaminen

Tavoitteiden saavuttaminen

Hankkeen tavoitteena oli selvittää, soveltuuko Voxit hyvinvointialueen osallistumisen työkaluksi erilaisissa kehittämis- ja kuulemistilanteissa, parantaa osallistumisen saavutettavuutta sekä kehittää keskusteluaineistojen analysointia ja raportointia. Tavoitteena oli myös tunnistaa uusia tapoja hyödyntää osallistumisesta saatavaa tietoa päätöksenteossa ja toiminnan kehittämisessä. Näiden tavoitteiden voidaan katsoa toteutuneen hyvin.

Hankkeen aikana toteutettiin useita eri kohderyhmille suunnattuja Voxit-keskusteluja, joiden avulla pystyttiin tunnistamaan selkeitä mielipideryhmiä, löytämään yhteisiä näkemyksiä ja nostamaan esille sellaisia teemoja, jotka olisivat voineet jäädä perinteisissä kyselyissä piiloon. Samalla kehitettiin uusia raportointi- ja visualisointiratkaisuja sekä testattiin tekoälyn hyödyntämistä keskusteluaineistojen analysoinnissa. Voxit palveli siten hyvin hankkeelle asetettuja tavoitteita sekä osallistumisen että tiedolla johtamisen näkökulmasta.

Mittarit ja onnistuminen

Hankkeessa onnistumista arvioitiin käytännössä kolmen näkökulman kautta:

- osallistujamäärät ja osallistumisaktiivisuus
- kyky tavoittaa erilaisia kohderyhmiä
- tuotetun tiedon hyödynnettävyys kehittämistyössä

Näiden mittareiden valossa tulokset olivat myönteisiä. Esimerkiksi henkilöstön yhdenvertaisuuskyselyyn osallistui yli 3 600 henkilöä, raportoinnin kehittämiskyselyyn lähes 260 vastaajaa ja nuorten Safe Space -keskusteluun 145 osallistujaa. Keskusteluissa muodostui johdonmukaisesti mielipideryhmiä, joiden avulla aineistoa pystyttiin analysoimaan aiempaa syvällisemmin.

Erityisen onnistuneena voidaan pitää sitä, että eri kohderyhmien näkemyksistä pystyttiin tuottamaan konkreettisia johtopäätöksiä ja kehittämisehdotuksia eikä pelkästään tilastollisia jakaumia.

Hyöty päätöksenteolle ja toiminnan kehittämiselle

Voxit palveli hyvin toiminnan kehittämisen tarpeita. Keskusteluista saatiin tietoa esimerkiksi henkilöstön yhdenvertaisuuskokemuksista, nuorten osallistumisen esteistä, maahanmuuttajataustaisten asukkaiden tiedonsaannin haasteista sekä raportoinnin kehittämistarpeista. Tulosten avulla pystyttiin tunnistamaan sekä vahvuuksia että kehittämiskohteita eri palveluissa ja toimintamalleissa.

Luottamushenkilöt ja viranhaltijat hyötyivät erityisesti siitä, että Voxit tuotti näkyväksi eri mielipideryhmien näkemyksiä sekä asioita, joista vallitsi laaja yhteisymmärrys. Tämä auttoi ymmärtämään paremmin eri kohderyhmien tarpeita ja näkökulmia. Lisäksi hankkeessa

kehitetty raportointi- ja visualisointimallit helpottivat tulosten esittämistä päätöksenteon tueksi.

Toimintamallin vakiintuminen

Hankkeen merkittävimpiä tuloksia oli osallistumisen ja raportoinnin toimintamallien kehittäminen. Erityisesti raportoinnin kehittämiseen liittyvät opit, kohderyhmäkohtaiset raportointimallit ja tekoälyavusteinen analysointi ovat hyödynnettävissä myös tulevaisuudessa osallistumisprosesseissa. Hankkeessa syntyi käytännön toimintatapoja, joita voidaan soveltaa jatkossa esimerkiksi osallistumisen ohjelmassa, kehittämishankkeissa, palvelumuotoilussa ja erilaisissa kuulemisissa.

Esteet ja pullonkaulat

Hankkeen perusteella merkittävimmät haasteet eivät liittyneet itse alustaan vaan:

- laadukkaiden väitteiden laatimiseen
- tulosten analysointiin ja raportointiin
- osallistujille näkyvän vaikuttavuuden osoittamiseen
- erilaisten kohderyhmien tavoittamiseen

Erityisesti havaittiin, että osallistujat haluavat tietää, mitä heidän osallistumisellaan saadaan aikaan. Mikäli yhteys kehittämiseen tai päätöksentekoon jää epäselväksi, osallistumismotivaatio heikkenee. Lisäksi monikielisyys, saavutettavuus ja tulosten ymmärrettävä raportointi nousivat keskeisiksi kehittämiskohteiksi.

Toiminnan jatkuvuus hankkeen jälkeen

Toiminnan jatkuvuus perustuu hankkeen aikana syntyneeseen osaamiseen, raportointimalleihin, analysointikäytäntöihin ja käytännön kokemuksiin. Menetelmää voidaan hyödyntää jatkossa osana osallistumisen suunnittelua, kehittämishankkeita, palvelujen arviointia ja kohdennettuja kuulemisia. Lisäksi hankkeessa kehitetyt raportointi- ja analyysiratkaisut mahdollistavat aiempaa tehokkaamman tulosten hyödyntämisen.

Pitkän aikavälin vaikuttavuus

Pitkällä aikavälillä hankkeen merkittävin vaikutus ei todennäköisesti ole yksittäisissä keskusteluissa vaan osallistumisen toimintakulttuurin muutoksessa. Hanke osoitti, että laajoja ihmisjoukkoja voidaan osallistaa digitaalisesti tavalla, joka tuottaa laadullisesti uutta tietoa päätöksenteon tueksi. Samalla kehitettiin menetelmiä, joilla osallistumisesta syntynyt tieto voidaan muuttaa helpommin hyödynnettäväksi tiedoksi viranhaltijoille, johdolle ja kehittäjille. Erityisen merkittäväksi voidaan arvioida raportoinnin, visualisoinnin ja tekoälyavusteisen analysoinnin kehittämisen vaikutukset, koska niitä voidaan hyödyntää myös laajemmin kuin yksittäisissä Voxit-keskusteluissa.

Itsearviointitaulukko

Vaikutustyyppi	Mittari	Kyllä	Ei	EOS
Ei vaikutusta	Voxit-prosessin tuloksia ei huomioitu päätöksenteossa tai päätöksen valmistelussa.			
Validoiva vaikutus	Voxit-prosessin tulokset vahvistivat päättäjien tai valmistelijoiden aikaisempia käsityksiä kansalaisnäkemyksistä, mutta ne eivät avanneet uusia näkökulmia.			
Rikastava tai innovoiva vaikutus	Voxit-prosessin tulokset nostivat esiin uusia näkökulmia tai innovatiivisia ideoita, joita otettiin mukaan päätöksentekoon tai päätöksen valmisteluun.			
Poliittinen vaikutus	Voxit-prosessin tulokset auttoivat poliitikkoja tekemään vaikean päätöksen.			
Prosessivaikutus	Voxit-prosessin tulokset nostivat esiin päätöksenteon kannalta tärkeitä huomioita, joita jatkojalostettiin muilla menetelmillä tai muilla foorumeilla.			
Voimistava vaikutus	Voxit-prosessin tulokset nopeuttivat valmistelussa olleen asian edistymistä, koska päätöksentekijät saivat kattavamman ymmärryksen kansalaismielipiteistä.			
Suuntaa muuttava vaikutus	Voxit-prosessin tulokset johtivat merkittäviin sisällöllisiin muutoksiin päätöksen valmistelussa tai päätöksenteossa.			
Estävä vaikutus	Voxit-keskustelun tulokset saivat päättäjät hylkäämään aiemmin suunnitellun hankkeen/päätöksen.			
Vaikutus päätöksentekokulttuuriin	Voxit-prosessi vahvisti päättäjien luottamusta kansalaisten valmiuksiin ja kykyyn tukea päätöksentekoa.			
Vaikutus päätöksentekokulttuuriin	Voxit-prosessin myötä päättäjien tai virkahenkilöiden asenteet Voxit-alustan käyttöä kohtaan muuttuivat positiivisemmiksi.			
Osaaminen ja kyvykkyydet	Voxit-prosessi kasvatti organisaatiomme osaamista käyttää Voxit-alustaa vaikuttavasti päätöksenteon tukena.			
Osaaminen ja kyvykkyydet	Voxit-prosessi tuki organisaatiomme kansalaislähtöisten toimintatapojen kehittämistä.			
Vaikutus päätöksentekokulttuuriin	Voxit-prosessi vahvisti virkahenkilöiden luottamusta kansalaisten valmiuksiin ja kykyyn tukea päätöksentekoa.			
Vaikutus hallinnon prosesseihin tai rakenteisiin	Voxit-prosessin seurauksena Voxit-osallistumisalustan käyttö mallinnettiin osaksi päätöksentekoprosessia.			

Vaikutus hallinnon prosesseihin tai rakenteisiin	Voxit-prosessin avulla tavoitettiin tehokkaasti ja laajasti haluttua kohderyhmää, mikä säästi resurssejamme.			
--	--	--	--	--

Voxit-keskustelujen perustiedot

Jos toteutitte useamman Voxit-keskustelun, niin lisää sarakkeita tai kopio taulukko ja kirjaa tiedot jokaisen keskustelun osalta.

Voxit-keskustelun aihe	Safe Space - nuorten kysely osallistumisesta	Mitä ja mistä haluaisit tietoa Pirhasta?	Raportoinnin kehittämiskysely	Yhdenvertaisuuskysely
Voxit-keskustelun ajankohta	10/2025	05-06/2026	2025-2026	5/2025
Voxit-keskustelun kesto viikkoina/päivinä	1 päivä	2kk	7kk	2vko
Osallistujamäärä	146	62	261	3601
Osallistujien lisäämien väitteiden lukumäärä	1	7	37	247
Voxit-keskustelun valmisteluun käytetty aika (arvio)	1h	2h	2h	4h
Voxit-keskustelun toteutukseen käytetty aika (arvio)	30min	30min	30min	30min
Voxit-keskustelun analyysiin käytetty aika (arvio)	Tekoälyllä 2min Manuaalisesti päivä	Tekoälyllä 2min Manuaalisesti päivä	Tekoälyllä 2min Manuaalisesti päivä	Tekoälyllä 2min Manuaalisesti 2 päivää
Vaikutus päätöksentekoon tai	AO ohjelma	Osa viestinnän suurempaa	Osa laajempaa muutosta tarpeen ja	Osa strategian kärjen toteuttamista

päätösten valmisteluun*		kokonaisuutta	toteutuksen välillä	
Vaikutus päätöksentekokulttuuriin tai hallinnon toimintaan*				

* Valitse seuraavista vaihtoehtoista sopivat tai kirjoita halutessasi laatikkoon oma määritelmäsi.

Riskien hallinta

Hankkeen alussa tunnistettiin useita riskejä, jotka liittyivät erityisesti osallistujien määrään ja sitoutumiseen, uusien toimintatapojen käyttöönottoon sekä tekoälyn hyödyntämiseen analysoinnissa ja raportoinnissa. Erityisesti tekoälyn hyödyntäminen koettiin riskiksi, koska aikaisemmissa valtakunnallisissa kokeiluissa ei tekoälyä oltu saatu hyödynnettyä luotettavasti. Lisäksi riskinä nähtiin, että Voxit-keskusteluista syntyvää tietoa ei saada riittävän selkeässä muodossa päätöksenteon ja kehittämisen tueksi.

Tekoälyn hyödyntämiseen liittyviä riskejä hallittiin siten, että tekoälyä käytettiin analyysin ja raportoinnin tukena, mutta lopullinen tulkinta ja laadunvarmistus tehtiin asiantuntijatyönä. Kehittämistyö osoitti, että tekoäly voi nopeuttaa aineiston käsittelyä, mutta sen tuottamat tulokset edellyttävät aina kriittistä arviointia. Tämän vuoksi riskit tunnistettiin ennakoivasti ja niiden vaikutuksia pystyttiin hallitsemaan koko hankkeen ajan.

Hankkeen keskeinen oppi riskienhallinnan näkökulmasta oli, että osallistumismenetelmien käyttöönottoa ja kehittämistä kannattaa edistää vaiheittain käytännön kokeilujen kautta. Näin mahdolliset haasteet havaitaan riittävän varhaisessa vaiheessa ja toimintatapoja voidaan kehittää ennen laajempaa käyttöönottoa.